

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9375/2539

นาย มสาร วงศ์ภักดีโจทก์ นาย ชัชวาล รุ่งศรีมรรณู กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1336, ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.พ.พ. มาตรา 456, ป.พ.พ. มาตรา 193/9, ป.พ.พ. มาตรา 193/30

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทมาจากจำเลยที่6และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกต้องตามหนังสือสัญญาให้ที่ดินแม่โฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินที่โจทก์รับมาจากเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่7เป็นโฉนดที่ดินปลอมแต่โฉนดที่ดินฉบับหลวงก็ระบุไว้ชัดเจนว่าโจทก์เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเช่นนี้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงย่อมเป็นของโจทก์ตามกฎหมายการที่มีบุคคลอื่นซึ่งไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงอ้างว่าเป็นตัวโจทก์โดยใช้บัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านที่ระบุว่าเป็นของโจทก์ปลอมกับหนังสือให้ความยินยอมที่ระบุว่าเป็นของภริยาโจทก์ปลอมไปจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาททั้งสองแปลงให้แก่จำเลยที่1แม้จะได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ตามแต่เมื่อบุคคลดังกล่าวไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทจึงไม่มีสิทธิที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทให้แก่บุคคลอื่นได้จำเลยที่1ย่อมไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเมื่อจำเลยที่1ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทก็ย่อมไม่มีสิทธิใดๆในการที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทให้แก่บุคคลอื่นเช่นเดียวกันดังนั้นแม้จำเลยที่4และที่5ทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทกับจำเลยที่1โดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งได้แก้ไขในสารบัญญัตจดทะเบียนของโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเป็นชื่อของจำเลยที่4และที่5ก็ตามจำเลยที่4และที่5ก็หาได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทไม่เพราะเมื่อผู้โอนไม่มีสิทธิที่จะโอนให้แก่ผู้รับโอนผู้รับโอนจะได้สิทธิซึ่งไม่มีอยู่ไม่ได้ คดีนี้เป็นกรณีที่โจทก์ใช้สิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้โจทก์จึงถูกโต้แย้งสิทธิอยู่ตลอดเวลาที่ทรัพย์สินของตนยังอยู่ในความครอบครองของบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ได้เสมอตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา1336ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดถึงสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินว่ามีสิทธิอย่างใดบ้างที่กฎหมายให้ความคุ้มครองอันเป็นอำนาจแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งหาใช่การบังคับตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่จะต้องใช้ภายในกำหนดอายุความดังที่บัญญัติไว้ในบรรพ1ลักษณะ6แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่การฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา193/9และ193/30 ข้อที่จำเลยที่4และที่5ฎีกาว่าจำเลยที่4และที่5ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา1382นั้นจำเลยที่4และที่5ไม่ได้ให้การสู้คดีไว้แม้ศาลอุทธรณ์จะวินิจฉัยปัญหานี้ให้ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา249วรรคหนึ่งศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย เมื่อการกระทำของเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินจำเลยที่7ได้กระทำไปเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจำเลยที่7ก็ต้องรับผิดชอบโจทก์และแม้ว่ามูลละเมิดจะขาดอายุความแล้วโจทก์ก็มีสิทธิขอให้จำเลยที่7ดำเนินการแก้ไขโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินพิพาทให้ถูกต้องเพื่อแสดงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ซึ่งเป็นการเรียก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อประมาณปี 2506 ก่อนที่จำเลยที่ 6 จะได้จดทะเบียนก่อตั้งสมาคมเช่นในปัจจุบัน นายศักดิ์ ไทยวัฒน์ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดินในขณะนั้น ได้จัดตั้งคณะบุคคลขึ้นเป็นผู้เริ่มก่อการ ใช้ชื่อว่า "โครงการสโมสรกรุงเทพฯ กริธา" ผู้เข้าเป็นสมาชิกจะต้องเสียเงินค่าหุ้น หุ้นละ 40,000 บาทและจะได้รับที่ดินเป็นการตอบแทนหุ้นละ 1 ไร่ โจทก์ได้เข้าหุ้นเป็นสมาชิก 3 หุ้น นายศักดิ์ได้มอบหมายให้จำเลยที่ 2 เป็นผู้ดำเนินการแบ่งแยกที่ดินโฉนดเลขที่ 2652 แล้วโอนให้แก่สมาชิกโจทก์จึงได้รับการยกให้ที่ดินรวม 3 แปลง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ 73784, 73785 และ 73786 ตำบลสวนหลวง (คลองประเวศฝั่งเหนือ) อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2514 โดยมีจำเลยที่ 3 เป็นเจ้าพนักงานที่ดินผู้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ในระหว่างวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2514 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้ร่วมกับผู้มีชื่อสมคบกันทำปลอมขึ้นทั้งฉบับซึ่งหนังสือสัญญาให้ที่ดินมีโฉนดรวม 3 แปลง ฉบับสำหรับสำนักงานที่ดินพระนครโดยระบุอายุในช่องอายุโจทก์ปลอม จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อปลอมในช่อง "ผู้ให้" จำเลยที่ 3 ลงลายมือชื่อปลอมและประทับตามปลอมในช่อง "เจ้าพนักงานที่ดิน" และผู้มีชื่อลงลายมือชื่อของโจทก์ปลอมในช่อง "ผู้รับให้" แล้วนำไปใส่ไว้ในสารบบจดทะเบียนแทนฉบับที่แท้จริง หลังจากนั้นผู้มีชื่อได้แสดงตนเป็นตัวแทนโจทก์นำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนปลอมสำเนาทะเบียนบ้านปลอมหนังสือยินยอมคู่สมรสปลอม และลงลายมือชื่อปลอม โอนขายที่ดินโฉนดเลขที่ 73784 และ 73785 ของโจทก์ให้แก่จำเลยที่ 1 ไปเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 โดยจำเลยที่ 1 รู้อยู่แล้วว่าผู้มีชื่อนั้นไม่ใช่ตัวโจทก์ มีนายมน้อย บุญกระโทกเจ้าพนักงานที่ดินของจำเลยที่ 7 เป็นผู้ดำเนินการทำหนังสือสัญญาขายที่ดินและจดทะเบียนให้ หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ได้นำที่ดินทั้งสองแปลงไปจำนองไว้แก่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ต่อมาเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2528 จำเลยที่ 2 ได้จดทะเบียนไถ่ถอนจำนองและโอนขายที่ดินทั้งสองแปลงนี้ให้แก่จำเลยที่ 4 และที่ 5 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2533 โจทก์ได้นำโฉนดที่ดินเลขที่ 73784 และ 73785 ไปตรวจสอบที่สำนักงานที่ดินจึงทราบจากเจ้าพนักงานที่ดินว่าโฉนดที่ดินทั้งสองฉบับดังกล่าวที่โจทก์เก็บไว้เป็นโฉนดที่ดินปลอมและปัจจุบันในสารบบจดทะเบียนของโฉนดที่ดินฉบับหลวงทั้งสองฉบับได้มีการจดทะเบียนโอนขายต่อไปยังจำเลยที่ 4 และที่ 5 แล้วการกระทำของจำเลยที่ 2 ที่ 3 และผู้มีชื่อเป็นการละเมิดต่อโจทก์นิติกรรมการโอนขายที่ดินระหว่างผู้มีชื่อกับจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 4 และที่ 5 จึงตกเป็นโมฆะ จำเลยที่ 4 และที่ 5 ไม่ได้ไปซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งสองแปลงของโจทก์ โจทก์ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิติดตามเอาคืนที่ดินทั้งสองแปลงจากจำเลยที่ 4 และที่ 5 ซึ่งไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ได้ จำเลยที่ 6 ในฐานะนายจ้างตัวการได้มอบหมายให้จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกจ้างตัวแทนดำเนินการแบ่งแยกที่ดินโอนให้แก่โจทก์จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 2 ในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ 2 กระทำขึ้นด้วยนอกจากนี้จำเลยที่ 6 ยังต้องมีหน้าที่ดูแลคุ้มครองสิทธิของสมาชิกรวมทั้งการบริการและดูแลที่ดินของสมาชิก แต่จำเลยที่ 6 ละเลยหน้าที่ไม่แจ้งให้โจทก์ทราบหรือสอบถามโจทก์ถึงการจำหน่ายจ่ายโอนไปซึ่งที่ดินของโจทก์ทั้งสองแปลงทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 6 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์อีกฐานะหนึ่งด้วยการที่นายมน้อยเจ้าพนักงานที่ดินของจำเลยที่ 7 ดำเนินการทำหนังสือสัญญาขายที่ดินและจดทะเบียนโอนขายที่ดินระหว่างผู้มีชื่อกับจำเลยที่ 1 ทั้ง ๆ ที่ผู้มีชื่อได้แสดงตนปลอมตัวเป็นโจทก์และอ้างเอกสารปลอมเป็นการกระทำโดยประมาท

เล่นเล่อปราศจากความระมัดระวัง เป็นการละเมิดต่อโจทก์ และการที่จำเลยที่ 3 กระทำละเมิดต่อโจทก์ดังกล่าวมาแล้ว จำเลยที่ 7 ในฐานะผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของนายมน้อยและจำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่นายมน้อยและจำเลยที่ 3 ได้ก่อขึ้นต่อโจทก์ด้วย ขอให้บังคับจำเลยทั้งเจ็ดร่วมกันและแทนกันแก้ไขเพิกถอนสารบัญชีการจดทะเบียนที่ดินโฉนดเลขที่ 73784 และ 73785 ตำบลสวนหลวง (คลองประเวศฝั่งเหนือ)อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ให้โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ดั้งเดิม และให้จำเลยที่ 7 ดำเนินการออกโฉนดที่ดินเลขที่ 73784 และ 73785 ดังกล่าวใหม่ให้ถูกต้อง หากจำเลยทั้งเจ็ดไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนา และหากไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้จำเลยทั้งเจ็ดร่วมกันและแทนกันชดเชยราคาที่ดินให้โจทก์เป็นเงิน 28,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จำเลยที่ 1 ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณาจำเลยที่ 2 ให้การว่า จำเลยที่ 2 ไม่เคยปลอมเอกสารใด ๆ สัญญาให้ที่ดินและโฉนดที่ดินที่โจทก์อ้างมาทำยืมฟ้องไม่ใช่เอกสารฉบับที่จำเลยที่ 2 ทำนิติกรรมโอนให้ที่ดินแก่โจทก์ ฟ้องโจทก์ขาดอายุความ เนื่องจากพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่โจทก์อ้างว่ามีการกระทำละเมิด ค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องไม่ตรงตามความจริงเพราะปัจจุบันที่ดินของโจทก์มีราคาเพียงตารางวาละ 4,000 บาทจำเลยที่ 2 ไม่เคยได้รับคำบอกกล่าวทวงถามใด ๆ จากโจทก์ขอให้ยกฟ้องจำเลยที่ 3 และที่ 7 ให้การว่า จำเลยที่ 3 มิได้ร่วมกับจำเลยที่ 2 และผู้มีชื่อปลอมหนังสือสัญญาให้ที่ดินมีโฉนดรวม 3 แปลงตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 6 จำเลยที่ 3 จดทะเบียนการยกให้ที่ดินระหว่างจำเลยที่ 2 กับโจทก์ไปตามหน้าที่โดยลงลายมือชื่อและประทับตราที่แท้จริงในหนังสือสัญญาให้ที่ดินมีโฉนดรวม 3 แปลง เอกสารดังกล่าวจึงมิใช่เอกสารปลอมทั้งฉบับ และจำเลยที่ 3 มิได้กระทำการหรือร่วมกับผู้อื่นกระทำการปลอมในช่องอายุและช่องลายมือชื่อผู้รับให้ในหนังสือสัญญาให้ที่ดินมีโฉนดรวม 3 แปลงแต่อย่างใด เมื่อจดทะเบียนเสร็จแล้วเจ้าพนักงานที่ดินของจำเลยที่ 7 ได้มอบสัญญาให้ที่ดินให้โจทก์ไป 1 ฉบับ ส่วนอีก 3 ฉบับ แยกเก็บไว้ในสารบบจดทะเบียนเป็นรายโฉนดหลังจากนั้นในปี 2519 จำเลยที่ 3 ได้ย้ายไปรับราชการที่อื่นมิได้เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนที่ดินของสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขาพระโขนงอีกเลย ส่วนการจดทะเบียนโอนขายที่ดินระหว่างผู้ที่อ้างตัวเป็นโจทก์กับจำเลยที่ 1 ก่อนที่นายมน้อยบุญกระโทก จะจดทะเบียนให้เจ้าพนักงานที่ดินของจำเลยที่ 7 ได้ทำการสอบสวนและตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบของทางราชการแล้วเห็นว่าผู้ขายเป็นโจทก์ จึงรับดำเนินการจดทะเบียนให้โดยไม่ได้ประมาณเล่นเล่อ เมื่อจำเลยที่ 3 มิได้ปลอมหนังสือสัญญาให้ที่ดินและนายมน้อยมิได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ จำเลยที่ 7 ในฐานะนายจ้างจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ หากฟังได้ว่าจำเลยที่ 3 กระทำการปลอมหนังสือสัญญาให้ที่ดินจำเลยที่ 7 ก็ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ เพราะเป็นการกระทำส่วนตัวของจำเลยที่ 3 ค่าเสียหายไม่ควรเกิน 1,200,000 บาท ฟ้องโจทก์ขาดอายุความเพราะพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่วันทำละเมิด ขอให้ยกฟ้องจำเลยที่ 4 และที่ 5 ให้การว่าโจทก์ได้ที่ดินโฉนดเลขที่ 73784 และ 73785 มาโดยไม่ชอบ เพราะเป็นโฉนดที่ดินปลอมไม่ก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ ตามกฎหมาย และจะยกขึ้นยันจำเลยที่ 4 และที่ 5 ซึ่งได้ที่ดินดังกล่าวมาโดยสุจริต เสียค่าตอบแทนและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วไม่ได้โจทก์นำคดีมาฟ้องเกิน 10 ปี ฟ้องโจทก์จึงขาดอายุความ จึงเป็นห้องที่เคลือบคลุมขอให้ยกฟ้องจำเลยที่ 6 ให้การว่าจำเลยที่ 6 ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ เพราะจำเลยที่ 6 ได้แบ่งแยกที่ดินและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินรวม 3 แปลง ให้แก่โจทก์เรียบร้อยแล้วตามสัญญาการเข้าเป็นสมาชิกจำเลยที่ 6

ไม่มีวัตถุประสงค์ในการดูแลคุ้มครองสิทธิของสมาชิกและไม่มีหน้าที่ใด ๆ ในการดูแลรักษาที่ดินของโจทก์จำเลยที่ 2 ไม่ได้ทำละเมิดต่อโจทก์ ฟ้องโจทก์ขาดอายุความเพราะเกินกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่โจทก์อ้างว่าจำเลยที่ 2 และที่ 3 กระทำละเมิด ค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องเป็นราคาที่ดินไม่ควรเกิน 4,800,000 บาท ขอให้ยกฟ้องในวันนัดฟังคำพิพากษาโจทก์แถลงว่าจำเลยที่ 1 ถูกศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2532 ก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ตามสำเนาราชกิจจานุเบกษาฉบับลงวันที่ 19 ธันวาคม 2532 ศาลชั้นต้นเห็นว่า เมื่อจำเลยที่ 1 ถูกศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ให้เพิกถอนคำสั่งรับฟ้องจำเลยที่ 1 แล้วมีคำสั่งไม่รับฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 1 ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 4 ที่ 5 และที่ 7 ร่วมกันแก้ไขเพิกถอนสารบัญญัติการจดทะเบียนที่ดินโฉนดเลขที่ 73784 และ 73785 ตำบลสวนหลวง (คลองประเวศฝั่งเหนือ) อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนครให้โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ดั้งเดิม หากจำเลยที่ 4 ที่ 5 และที่ 7 ไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 4 ที่ 5 และที่ 7 คำขออนุญาตนั้นให้ยกจำเลยที่ 4 ที่ 5 และที่ 7 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืนจำเลยที่ 4 ที่ 5 และที่ 7 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่จำเลยที่ 4 และที่ 5 ฎีกาว่า ขณะที่จำเลยที่ 1 โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 4 และที่ 5 นั้น จำเลยที่ 1 เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินด้วยการรับโอนมาโดยนิติกรรมซึ่งได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามเอกสารหมายเลข จ.24 และโฉนดที่ดินตามเอกสารหมายเลข ล.27 และล.28 เป็นฉบับที่แท้จริง จำเลยที่ 4 และที่ 5 รับโอนมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 456 วรรคแรก และมาตรา 129 วรรคแรก จำเลยที่ 4 และที่ 5 จึงได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ส่วนโจทก์ที่ได้รับโฉนดที่ดินตามเอกสารหมายเลข จ.1 และ จ.2 มาเป็นโฉนดที่ดินปลอมย่อมไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงและไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทมาจากจำเลยที่ 6 และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกต้องตามหนังสือสัญญาให้ที่ดินเอกสารหมายเลข จ.5 แม้โฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินตามภาพถ่ายโฉนดที่ดินเอกสารหมายเลข จ.1 และ จ.2 ที่โจทก์รับมาจากเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 7 เป็นโฉนดที่ดินปลอม แต่โฉนดที่ดินฉบับหลวงตามภาพถ่ายโฉนดที่ดินเอกสารหมายเลข จ.15 และ จ.16 ก็ระบุไว้ชัดแจ้งว่า โจทก์เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเช่นนี้ กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงย่อมเป็นของโจทก์ตามกฎหมาย การที่มีบุคคลอื่นซึ่งไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงอ้างว่าเป็นตัวโจทก์โดยใช้บัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านที่ระบุว่าเป็นของโจทก์ปลอม กับหนังสือให้ความยินยอมที่ระบุว่าเป็นของภริยาโจทก์ปลอมไปจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาททั้งสองแปลงให้แก่จำเลยที่ 1 แม้จะได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ตามแต่เมื่อบุคคลดังกล่าวไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท จึงไม่มีสิทธิที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทให้แก่บุคคลอื่นได้ จำเลยที่ 1 ย่อมไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเมื่อจำเลยที่ 1 ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ก็ย่อมไม่มีสิทธิใด ๆ ในการที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทให้แก่บุคคลอื่นเช่นเดียวกัน ดังนั้นแม้จำเลยที่ 4 และที่ 5 ทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทกับจำเลยที่ 1 โดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งได้แก้ไขในสารบัญญัติการจดทะเบียนของโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเป็นชื่อของจำเลยที่ 4 และที่ 5 ก็ตามจำเลยที่ 4 และที่ 5 ก็หาได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทไม่ เพราะเมื่อผู้โอนไม่มีสิทธิที่จะโอนให้แก่ผู้รับโอน ผู้รับโอนจะได้สิทธิซึ่งไม่มีอยู่ไม่ได้ข้อที่จำเลยที่ 4 และที่ 5 ฎีกาว่า โจทก์

ฟ้องคดีนี้โดยอาศัยมูลละเมิดและเรียกทรัพย์สิน จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/9 และ 193/30 เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องเกิน 10 ปี จึงขาดอายุความนั้น ในเรื่องมูลละเมิดศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า คดีโจทก์ขาดอายุความจึงไม่จำต้องวินิจฉัยซ้ำอีก แต่ในเรื่องเรียกทรัพย์สิน ในคดีนี้เป็นการที่โจทก์ใช้สิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ โจทก์จึงถูกโต้แย้งสิทธิอยู่ตลอดเวลาที่ทรัพย์สินของตนยังอยู่ในความครอบครองของบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ได้เสมอ ไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความที่จำเลยที่ 4 และ 5 อ้างว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 บัญญัติว่า "ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตน และได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย" การเรียกทรัพย์สินจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 193/9 และ 193/10 นั้น เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา 1336 ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดถึงสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินว่ามีสิทธิอย่างใดบ้าง ที่กฎหมายให้ความคุ้มครองอันเป็นอำนาจแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่ง หาใช่การบังคับตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่จะต้องใช้ภายในกำหนดอายุความดังที่บัญญัติไว้ในบรรพ 1 ลักษณะ 6 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ การฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 193/9 และ 193/30 ดังที่จำเลยที่ 4 และที่ 5 อ้างข้อที่จำเลยที่ 4 และที่ 5 ฎีกาว่าจำเลยที่ 4 และที่ 5 ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 นั้น จำเลยที่ 4 และที่ 5 ไม่ได้ให้การสู้คดีไว้ แม้ศาลอุทธรณ์จะวินิจฉัยปัญหานี้ให้ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่โต้แย้งกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ เป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่งศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยส่วนที่จำเลยที่ 7 ฎีกาว่า นายมะน้อม บุญกระโทก เจ้าพนักงานที่ดินผู้จดทะเบียนสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ได้ดำเนินการจดทะเบียนไปโดยมิได้ประมาทเลินเล่อจึงมิได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ ทั้งมูลคดีในเรื่องละเมิดขาดอายุความแล้ว จำเลยที่ 7 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์นั้น ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงเชื่อว่าเจ้าหน้าทีของจำเลยที่ 7 ได้ร่วมกันวางแผนมาตั้งแต่ต้นโดยออกโฉนดที่ดินเอกสารหมายเลข จ.1 และ จ.2 (ล.21 และ ล.22) ให้แก่โจทก์ส่วนโฉนดที่ดินเอกสารหมายเลข ล.13 และ ล.14 เชื่อได้ว่าเจ้าหน้าทีของจำเลยที่ 7 เก็บไว้ มิฉะนั้นการจดทะเบียนโฉนดที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 ย่อมไม่อาจกระทำได้และทำหนังสือสัญญาให้ที่ดินโดยระบุอายุโจทก์ไม่ตรงต่อความจริงกับปลอมลายมือชื่อโจทก์ในฐานะผู้รับให้ตามเอกสารหมายเลข ล.12 เก็บไว้ในสารบบที่ดินพิพาทไว้ด้วยต่อมาก็นำบัตรประจำตัวประชาชนสำเนาทะเบียนบ้าน และหนังสือให้ความยินยอมของภริยาโจทก์ปลอมมาจดทะเบียนโฉนดที่ดินให้แก่จำเลยที่ 1 โดยอ้างเอกสารหมายเลข ล.12 เป็นหลักฐานในการตรวจสอบการดำเนินการดังกล่าวหากเจ้าหน้าทีของจำเลยที่ 7 ไม่ได้ร่วมกระทำด้วยบุคคลภายนอกโดยลำพังไม่มีทางที่จะกระทำได้เมื่อการกระทำของเจ้าหน้าทีของจำเลยที่ 7 ได้กระทำไปเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 7 ก็ต้องรับผิดชอบโจทก์และแม้ว่ามูลละเมิดจะขาดอายุความแล้ว โจทก์ก็มีสิทธิขอให้จำเลยที่ 7 ดำเนินการแก้ไขโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินพิพาทให้ถูกต้องเพื่อแสดงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ซึ่งเป็นการเรียกทรัพย์สินได้พิพากษายืน

องค์คณะ

ชูชาติ ศรีแสง · จิระ บุญพจนสุนทร · วินัย วิมลเศรษฐ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/9375/2539>